

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Bakalářská práce

**„Vybrané aspekty regulace televizního vysílání
podpora nezávislé audiovizuální výroby“**

Mgr. et MgA. Richard Němec

Plzeň 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně a použil jsem pouze uvedeníh pramenů a literatury.

Praha 27.1. 2017

Mgr. et MgA. Richard Němec

Obsah:

1. Úvod	1
2. Systemizace mediálního práva	2
3. Regulace televizního vysílání	4
4. Regulace veřejnoprávního vysílání	6
5. Terminologie, právní úprava	9
5.1. Terminologie a právní úprava v právu Evropské unie	9
5.2. Otázky české terminologie	11
6. Historie regulace televizního vysílání	17
7. Nezávislí výrobci	23
8. Kontrolní a rozhodovací praxe RRTV	25
8.1. Kontrola	25
8.2. Rozhodování	31
9. Závěr	35

1. Úvod

V této práci se plánuji zabývat vybranými aspekty regulace televizního vysílání. Tato problematika je velmi široká, zaměřím se tedy na jednu specifickou oblast a tou je zákonem garantovaná podpora nezávislé audiovizuální výroby. Nejprve provedu základní systemizaci mediálního práva, do kterého regulace televizní vysílání náleží. Následně popíši hlavní regulační orgán, kterým je Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. Dalším subjektem, kterému se budu věnovat je Rada České televize. Podstatnou kapitolou pak bude část zabývající se terminologie v této oblasti, protože dle mé zkušenosti je terminologie zásadním prostředkem, se kterým se úspěšně aplikují normy. Za důležité považuji srovnání české a evropské legislativy a terminologie. Pro pochopení současné situace je pak nástínění historického vývoje televizního vysílání a související legislativy. V závěru práce se pak pokusím na příkladech analyzovat praxi Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a identifikovat, jak plní svou úlohu a povinnosti vycházející ze zákona.

2. Systemizace mediálního práva

Mediální právo je speciálním odvětvím správního práva. Je tedy primárně právem veřejným, ale jsou do něj zahrnuty i některé soukromoprávní normy včetně norem autorskoprávních¹. Mediální právo se zabývá obecně médii. Pojem média nebo také masová média v právu chybí. Dalším používaným termínem jsou hromadné sdělovací prostředky.²

Vedle televizního a rozhlasového vysílání do oblasti mediálního práva patří ještě média tisková neboli printová. Specifickou oblastí blízkou televiznímu vysílání je poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání. Blízkost televiznímu vysílání je dána zejména formou poskytnutovaného obsahu, který je v obou případech audiovizuální. Tato média se pak dělí na lineární a nelineární. Nelineární jsou média, která nemají pevné vysílací schema a příjemce sám rozhoduje o zařazení, resp. zhlédnutí konkrétního programu nebo obsahu. Typickým zástupcem tohoto druhu médií jsou internetové servery poskytující služby- tzv. video on demand (také zkráceně VOD). Tento způsob šíření audiovizuálního obsahu neboli zajišťování komunikačních služeb se nepovažuje za televizní vysílání, protože informace nebo jiná sdělení jsou poskytována na základě individuálních požadavků.³ Správním úřadem, který provádí výkon dohledu nad dodržováním příslušného zákona o poskytování mediálních služeb na vyžádání⁴, je stejně jako u rozhlasového a televizního vysílání Rada pro rozhlasové a televizní vysílání.

U lineárních médií, kde je příkladem klasické televizní vysílání šířené jakýmkoliv způsobem, o skladbě programu rozhoduje vysílatel, tedy provozovatel televizního vysílání. Programem v tomto významu se dle vysílacího zákona rozumí „záměrné časové uspořádání jednotlivých rozhlasových nebo televizních pořadů a dalších částí vysílání“⁵.

Samostatnou skupinou jsou média tisková neboli printová či klasická.

1 DAVID, Ivan. *Filmové právo: autorskoprávní perspektiva*. Praha: Nová beseda, 2015. ISBN 9788090608900. str. 39

2 ČERMÁKOVÁ-VLČKOVÁ, Adéla a Vladimír SMEJKAL. *Autorská díla v hromadných sdělovacích prostředcích*. Praha: Linde, 2009. ISBN 9788072017447. str. 11-12

3 § 2, odst. (3), písm. a) zákon č. 231/2001 Sb., Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů ze dne 17. května 2001 ve znění pozdějších předpisů

4 Zákon č. 132/2010 Sb., Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání) ze dne 11.5. 2010 ve znění pozdějších předpisů

5 § 2, odst. (1), písm. j) zákona 231/2001 Sb., Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů ze dne 17. května 2001 ve znění pozdějších předpisů

Mezi elektronická média vedle rozhlasu a televize patří ještě média digitální nebo internetová. Dále se média dělí na periodická a neperiodická. Periodickým tiskem jsou noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce. Práva a povinnosti ve sféře tiskových médií upravuje tzv. tiskový zákon⁶. Zákonná úprava neperiodických publikací je obsažena v zákoně o neperiodických publikacích⁷. Neperiodickými publikacemi jsou rozmnoženiny děl ve smyslu autorského zákona bez ohledu na způsob jejich pořízení, na nosič či podobu určené k veřejnému šíření. § 2 odstavec (3) vymezuje výčtem neperiodické publikace, na které se tento zákon nevztahuje. Jedná se například o rozmnoženiny audiovizuálních děl a počítačových programů, mapy, bankovky nebo propagační materiály politických stran.

Prostředí internetu je poměrně odlišné od ostatních médií. Podstatou poskytování služeb individuálně pro koncové uživatele je elektronický přenos přenášených informací. Právní úprava je obsažena v zákoně o některých službách informační společnosti⁸.

6 Zákon č. 46/2000 Sb., Zákon o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon) ze dne 14.3. 2000 ve znění pozdějších předpisů

7 Zákon č. 37/1995 Sb., Zákon o neperiodických publikacích ze dne 14.3. 1995 ve znění pozdějších předpisů

8 Zákon č. 480/2004 Sb., Zákon o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti) ze dne 9.9. 2004 ve znění pozdějších předpisů

3. Regulace televizního vysílání

Regulátorem televizního vysílání v České republice je ze zákona pověřená Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále i jen RRTV, Rada). Rada je zřízena zákonem 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále i jen ZPRTV, vysílací zákon)⁹. Působnost Rady je stanovena v §5 ZPRTV. Podstatným úkolem Rady, uvedeným hned na prvním místě dle §5 a), je dohlížet na dodržování právních norem v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a také na dodržování podmínek stanovených v rozhodnutí o udělení licence a v rozhodnutí o registraci.“

Subjekty práva jsou všichni provozovatelé rozhlasového a televizního vysílání. V oblasti televizního vysílání se jedná o tři skupiny provozovatelů:

- a) provozovatel vysílání ze zákona, který toto vysílání provozuje na základě zvláštních právních předpisů¹⁰ - veřejnoprávní Česká televize
- b) provozovatelé vysílání s licenci, kteří jej provozují na základě licence udělené podle vysílacího zákona
- c) provozovatelé převzatého vysílání, kteří toto vysílání provozují na základě registrace podle tohoto zákona.

Soubor norem, kterými se Rada řídí, je poměrně rozsáhlý a je dostupný na webu RRTV¹¹. §4 odst. 2 vysílacího zákona pověřuje Radu k vykonávání státní správy v oblasti rozhlasového a televizního a převzatého vysílání. Dále ji pověřuje k dohledu na zachování a rozvoj plurality programové nabídky a informací. Rada má dbát také na obsahovou nezávislost a plnit další úkoly stanovené ZPRTV a dalšími předpisy. Rada je ústředním orgánem státní správy a může tak činit jen to, co jí zákon vysloveně dovoluje, a to v zákonných mezích a zákonnými způsoby.

Rada nemá dle zákona č. 219/2000 Sb. o majetku ČR¹² právní subjektivitu, jedná jménem státu.¹³ Rada je kolektivním orgánem¹⁴, který rozhoduje formou tzv.

9 Zákon č. 231/2001 Sb., Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů ze dne 17. května 2001 ve znění pozdějších předpisů

10 Zákon č. 483/1991 Sb., Zákon o České televizi ze dne 29.11. 1991 ve znění pozdějších předpisů

11 RRTV – české normy [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.rrtv.cz/cz/static/cim-se-ridime/stavajici-pravni-predpisy/tuzemske-pravni-predpisy.htm>

12 Zákon č. 219/2000 Sb., Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích o majetku ČR ze dne 21.7. 2000 ve znění pozdějších předpisů

13 CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 9788074001437. str. 91

14 POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788075523358. Pouperová se ve své monografii zabývá hodnocením a vhodností řízení RRTV kolektivně.

správního uvážení. Jedná se o diskreční pravomoc správních orgánů, která je možná tehdy, když jim zákon poskytuje prostor k rozhodování v hranicích, které stanoví. Je na zvážení orgánu, jak s možnostmi rozhodování naloží.¹⁵ Sankce za porušení představují zejména peněžité pokuty, v případě zvlášť závažných porušení může Rada i odejmout licenci nebo zrušit registraci.

¹⁵ HENDRYCH, Dušan. *Právníký slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky. ISBN 9788074000591. str. 1068

4. Regulace veřejnoprávního vysílání

Česká televize je provozovatelem ze zákona, na kterého jsou kladeny zvýšené nároky. Vedle regulace týkající se všech provozovatelů televizního vysílání má celou řadu dalších povinností, které musí dodržovat na základě zákona o České televizi¹⁶, Kodexu a Statutu České televize. Povinností a závazků je široká řada, uvádím zejména ty, které se týkají podpory nezávislé audiovizuální výroby.

Rada České televize (dále i jen Rada ČT) je orgánem, kterým se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu vysílatele ze zákona České televize. Ačkoliv je možné Radu České televize považovat za nezávislý regulační orgán, na rozdíl od RRTV nemá postavení správního úřadu, protože ji zákon jako správní úřad nezřídil. Pravomoci Rady ČT se vztahují pouze na Českou televizi. Nejde tedy o regulaci, jejímž účelem je dosažení organizovaného a funkčního prostředí, v němž budou vyváženy jednotlivé právem chráněné zájmy. Regulace v tomto smyslu znamená ingerenci do určité činnosti na základě stanovených pravidel, regulaci vrchnostenskou, což není případ Rady ČT.¹⁷

Patnáct členů Rady ČT volí a odvolává Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Deklarovaným záměrem zákona je, aby v Radě byly zastoupeny významné regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy.¹⁸ Rada ČT je ze své činnosti odpovědná Poslanecké sněmovně.¹⁹ Působnost Rady ČT je uvedena v §8 zákona o České televize. Do kontrolně - regulačních pravomocí Rady ČT, které se týkají programu, patří zejména předkládání Poslanecké sněmovně ke schválení Kodex České televize, který stanoví zásady naplňování veřejné služby v oblasti televizního vysílání²⁰. Dále je úkolem Rady ČT „dohlížet na plnění úkolů veřejné služby v oblasti televizního vysílání (§ 2 a 3) a na naplňování zásad vyplývajících z Kodexu České televize a za tím účelem vydávat stanoviska a doporučení týkající se programové nabídky“²¹ a také „schvalovat

16 Zákon č. 483/1991 Sb., Zákon o České televizi ze dne 29.11. 1991 ve znění pozdějších předpisů

17 POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788075523358. str. 21

18 § 4 odst. (1) Zákona č. 483/1991 Sb., Zákon o České televizi ze dne 29.11. 1991 ve znění pozdějších předpisů

19 § 4 odst. (5) Zákona č. 483/1991 Sb., Zákon o České televizi ze dne 29.11. 1991 ve znění pozdějších předpisů

20 § 8 odst. (1) písm. f) Zákona č. 483/1991 Sb., Zákon o České televizi ze dne 29.11. 1991 ve znění pozdějších předpisů

21 § 8 odst. (1) písm. i) Zákona č. 483/1991 Sb., Zákon o České televizi ze dne 29.11. 1991 ve znění pozdějších předpisů

dlouhodobé plány programového, technického a ekonomického rozvoje²². Rada ČT předkládá každoročně Poslanecké sněmovně výroční zprávu. Rada České televize volí a ze zákonem uvedených důvodů (nedodržování zákona, Kodexu a Statutu po upozornění) také odvolává ředitele České televize.

Platný Kodex České televize byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky dne 2. července 2003.²³ Tím, že dokument schvaluje Poslanecká sněmovna, se z normy samoregulační stává norma závazná externě s dopady i do pracovněprávní oblasti.²⁴ „Zákon určuje, že porušení Kodexu se kvalifikuje jako porušení pracovní kázně podle zvláštního právního předpisu, zákoníku práce.“²⁵ Poradním orgánem generálního ředitele je Etický panel ustanovený na základě Kodexu, jehož posláním je kontrola „odpovědného přístupu České televize k otázkám profesní etiky“²⁶.

Samotný kodex obsahuje celou řadu programových závazků České televize. Podpory nezávislé audiovizuální výroby se týká dbaní o to, aby programová schémata obsahovala významný podíl původní tvorby, zvláště celovečerních filmů, dramatické tvorby a dalších tvůrčích počinů, se zřetelem k potřebě spolupráce s nezávislymi výrobci a filmovým sektorem.²⁷ „Česká televize bude dbát, aby se v programu v jednotlivých žánrech významně uplatnily pořady vyrobené jak v jejích kapacitách, tak jinými domácími producenty.“²⁸ Česká televize „divákům zprostředkovává umělecky hodnotnou filmovou, dramatickou, hudební a výtvarnou tvorbu z domácí i světové scény. Součástí skladby uměleckých pořadů jsou také díla dokumentární tvorby včetně děl nezávislých producentů.“²⁹ Ve věci podpory nezávislé audiovizuální tvorby má kodex pouze deklaratorní povahu. Není v něm uveden žádný přesný závazek, kvota nebo počet pořadů či rozpočet určený na výrobu takových audiovizuálních děl.

22 § 8 odst. (1) písm. i) Zákona č. 483/1991 Sb., Zákon o České televizi ze dne 29.11. 1991 ve znění pozdějších předpisů

23 Kodex České televize, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/preambule-a-vyklad-pojmu/>

24 ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 9788073805494. str. 125

25 Preambule Kodexu České televize, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/preambule-a-vyklad-pojmu/>

26 Etický panel, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/preambule-a-vyklad-pojmu/>

27 Preambule Kodexu České televize, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/preambule-a-vyklad-pojmu/>

28 Kodex České televize, čl. 1.17, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/cl-1-divak-obcan-na-prvnim-miste/>

29 Kodex České televize, čl. 8.1, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/kodex-ct/cl-1-divak-obcan-na-prvnim-miste/>

Dle Statutu má Česká televize naplňovat veřejnou službu v oblasti televizního vysílání mimo jiné tím, že podporuje českou filmovou tvorbu a kulturní projekty³⁰, přičemž není určeno, zda se jedná o filmovou tvorbu vlastní nebo vyráběnou externími produkcemi (tedy výrobci). Česká televize dále deklaruje, že „nakupuje licence k užití záznamů audiovizuálních děl od zahraničních a tuzemských nositelů práv a smluvně poskytuje licence k užití jí vyrobených záznamů jiným osobám v tuzemsku a v zahraničí.“³¹ Zatímco například opatřování pořadů podtitulky je přesně stanoveno minimální hranici ve výši 70%, u podpory české filmové výroby nebo nákupu není žádná kvota zde stanovena. I v tomto případě se jedná spíše o prohlášení bez přesně stanoveného závazku.

Jak je uvedeno v této kapitole, v případě České televize je podpora nezávislé tvorby různými způsoby uvedena několikrát na několika místech dokumentů, kterými se Česká televize řídí. Tato podpora a její vyjádření má však spíše deklaratorní a nezávaznou formu, zejména co se objemu kvantitativního, kvalitativního nebo finančního týče. Hodnocení jeho naplňování je tedy problematické. Možné by bylo jen v případě vytvoření minima nebo žádných takových děl nebo jednotlivých druhů. Pak by bylo možné tento stav hodnotit negativně. Možné je samozřejmě porovnání v čase, ale to je jen otázka argumentační zručnosti, které má současné vedení dostatek. S ohledem na postavení, úkoly a funkce České televize jako vysílatele ze zákona by bylo vhodné ustanovení konkretizovat, tak jako i jiná. Jen na jejich základě pak může docházet k měřitelné podpoře.

30 Článek II, čís. 2., písm. g) Statutu České televize ze dne 22.6. 2016, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/statut-ct/pdf/statut-ct.pdf?verze=2016-07-01.1>

31 Článek II, čís. 2., písm. m) Statutu České televize ze dne 22.6. 2016, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/statut-ct/pdf/statut-ct.pdf?verze=2016-07-01.1>

5. Terminologie

Tak jako u jiných právních oblastí i v oblasti mediálního práva a speciálně v práva regulujícího televizního vysílání je základním stavebním kamenem terminologie. To je dáno tím, že této sféry se dotýká větší množství zákonů.

Podpora nezávislé tvorby probíhá zejména nastavením minimálních kvot pořadů vyrobených nezávislými výrobci. Přesné vymezení termínů je v tomto případě důležité pro určení, jaká díla se mohou započítávat do konkrétní určené kvoty pro evropskou, evropskou nezávislou a současnou tvorbu. Tyto tři prioritované skupiny děl jsou v zákoně i transponované směrnici upraveny obdobně a společně probíhá i jejich kontrola a hodnocení.

5.1. Terminologie a právní úprava v právu Evropské unie

Současné znění vysílacího zákona vychází ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (dále i směrnice o audiovizuálních mediálních službách, AVMS, směrnice). V případě České republiky bylo třeba právní předpis změnit (transponovat), aby mohla být směrnice správně implementována.

„Směrnice AVMS je právním rámcem, který vytváří základní principy pro bezpečnou, pluralistickou a otevřenou mediální scénu v Evropě.“³² Pro určení správné terminologie a posouzení, zda je česká úprava konformní s legislativou EU je třeba porovnat obě normy. Komentář zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání potvrzuje, že ustanovení týkající se podpory evropské tvorby a evropské nezávislé a současné tvorby korespondují s mezinárodními smluvními závazky České republiky³³, ale nspecifikuje jakými. Smluvním závazkem České republiky je v tomto případě jistě minimálně Smlouva o fungování Evropské unie³⁴, která je právním základem pro přijímání směrnic. Obecně směrnice jsou závazné pro ty členské státy, kterým jsou adresované, což je i případ AVMS a České republiky. Tento závazek vychází z článku 288 SFEU: „Směrnice je

32 Audiovisual Media Services Directive – Pozice EBU (European Broadcast Union) k tomuto tématu, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <https://www.ebu.ch/member-services/eu-policy/amsd>

33 CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 9788074001437. str. 159

34 Smlouva o fungování evropské unie, Úřední věstník Evropské unie C 326/47

závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.“ Samotná Smlouva o fungování Evropské unie deklaruje zaměření na povzbuzování kulturní spolupráce mezi členskými státy a na podporu a doplňování jejich činnosti mmj. v oblasti umělecké tvorby včetně audiovizuální.³⁵

Směrnice jsou obecně podrobovány teleologickému rozboru, který primárně zkoumá, jaký je jejich účel a jakého cíle má být dosaženo. Účel je v případě AVMS a podpory nezávislé výroby uveden v článku 68 odůvodnění: „Závazek podle možností vysílat určitý podíl nezávislých pořadů vytvořených výrobci, kteří jsou nezávislí na subjektech televizního vysílání, podpoří vznik nových zdrojů televizní výroby, zejména vytvoření malých a středních podniků. Vzniknou tak nové možnosti a tržní příležitosti pro tvůrčí talenty, pro povolání v kulturní oblasti a pro pracovníky v kulturní oblasti.“ Účelem je tedy podpora nových zdrojů a výrobců audiovizuálního obsahu nezávislých na televizních vysílatelích. S ohledem na tyto cíle by k jejich naplňování měly přistupovat jednotlivé členské státy, s tímto záměrem by měla být norma vykládána.

Směrnice uvádí ve svém odůvodnění sdělení Komise o budoucnosti evropské regulační politiky, která musí v současnosti i budoucnu chránit některé veřejné zájmy, například kulturní rozmanitost, právo na informace, pluralitu médií, ochranu nezletilých osob a ochranu spotřebitele a zvyšovat informovanost a mediální gramotnost veřejnosti.³⁶

Závazek členského státu týkající se podpory nezávislé tvorby obsahuje článek 17 směrnice: „Členské státy zajistí vždy, kdy je to možné a vhodnými prostředky, aby subjekty televizního vysílání vyhradily nejméně 10 % svého vysílacího času, s výjimkou času určeného pro zprávy, sportovní události, soutěže, reklamu teletextové služby a teleshopping, nebo alternativně podle výběru členského státu nejméně 10 % svého programového rozpočtu pro evropská díla vytvořená výrobci nezávislými na subjektech televizního vysílání. Tohoto podílu by mělo být dosaženo postupně na základě vhodných kritérií s ohledem na povinnosti subjektů televizního vysílání vůči televizním divákům v oblasti poskytování informací, vzdělávání, kultury a zábavy. Musí být dosažen vyčleněním přiměřeného podílu pro nejnovější díla, tedy pro díla vysílaná v době

35 Smlouva o fungování evropské unie, Úřední věstník Evropské unie C 326/47

36 Sdělení Komise z roku 2003 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb, odůvodnění bod 15

do pěti let od jejich výroby.“ Z uvedeného článku vyplývá, že není nutné nastavit tento stav ihned, ale postupnými kroky směřovat pravidla a jejich naplňování k cíli, kterým je rozvoj výroby audiovizuálních děl nezávisle na vysílateli. Každý stát má povinnost a zároveň právo zvolit „vhodně“ prostředky k dosažení cíle směrnice. Problematické sousloví v této normě je „kdy je to možné“, což činí problémy u zákonodárců i subjektů práva v jednotlivých zemích.

Pro vymezení pojmu výrobců nezávislých na subjektech televizního vysílání dle směrnice je třeba přihlížet ke kritériím, kterými jsou vlastnictví produkční (výrobní) společnosti ve vztahu k vysílateli, množství audiovizuálního obsahu poskytovaného vysílateli a vlastnictví sekundárních práv nezávislým výrobcem.

Zde uvedené cíle a definice je třeba při transpozici směrnice přenést do národní legislativy, pro kterou jsou s ohledem na mezinárodní smlouvu závazné. Pokud se členskému státu nepodaří schválit požadovanou úpravu nebo úprava neodpovídá požadavkům směrnice nebo se po úspěšné transpozici od ní odchýlí, může Evropská komise proti členskému státu zahájit soudní proces u Evropského soudního dvora, což se i často děje. Každý stát je za úspěšnou a funkční transpozici plně odpovědný.

5.2. Otázky české terminologie:

a) Kdo je nezávislý výrobce?

Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání ve věci podpory nezávislé tvorby v § 43 stanoví: „(1) Provozovatel televizního vysílání je povinen tam, kde je to proveditelné, vyhradit pro evropská díla vyrobená nezávislými výrobci alespoň 10 % celkového vysílacího času každého svého programu. Do celkového vysílacího času programu, z něhož se určuje podíl vysílacího času vyhrazeného pro evropská díla vyrobená nezávislými výrobci, se nezapočítává čas určený vysílání zpravodajských pořadů, sportovních událostí, soutěží, teletextu, reklamy a teleshoppingu. (2) Povinnost podle odstavce 1 se považuje za splněnou, pokud provozovatel televizního vysílání vynakládá alespoň 10 % svého programového rozpočtu na výrobu nebo nákup evropských děl vyrobených nezávislými výrobci. (3) Za nezávislého výrobce se považuje právnická osoba nebo fyzická osoba, která není provozovatelem televizního vysílání, ani není s provozovatelem televizního vysílání majetkově propojena nebo jejíž dodávky děl

pro jednoho provozovatele televizního vysílání nepřesáhnou v průběhu 3 let 90 % její celkové výroby. Osobou majetkově propojenou s provozovatelem televizního vysílání se rozumí osoba, která se podílí na hlasovacích právech nebo základním kapitálu tohoto provozovatele televizního vysílání, nebo osoba, v níž se provozovatel televizního vysílání podílí na hlasovacích právech nebo základním kapitálu.“

Tato část znění vysílacího zákona je prakticky totožná se směrnicí v záměru, resp. odůvodnění podpory nezávislé tvorby. Stejně jsou i pořady, které se na základě výjimky do kalkulace nezapočítávají.

Rozdíl mezi vysílacím zákonem a směrnicí lze však nalézt v kritériích určujících pojem nezávislost. Česká norma regulující televizní vysílání uvádí vlastnosti nezávislého výrobce, a to že není vysílatelem nebo s ním není majetkově propojen a nedodává více než 90% celkové výroby tomuto vysílateli.³⁷ Naopak směrnice³⁸ navíc oproti vysílacímu zákonu uvádí další parametr, kterým je vlastnictví sekundárních práv. Je možné se domnívat, že zákonodárce tento parametr neuvedl do zákona vědomě, protože se mohl domnívat, že vlastnictví sekundárních práv je samozřejmým znakem výrobce audiovizuálního díla (viz dále). Důvod této rozdílnosti, který by bylo možné zjistit dle výkladu pojmu nezávislého výrobce, není možné identifikovat ani v komentáři vysílacího zákona JUDr. Heleny Chaloupkové a JUDr. Petra Holého. Tento komentář se pouze odkazuje na pracovní materiál Evropské komise, „který vychází z podílu vlastnictví a množství pořadů vyrobených pro jednoho provozovatele.“³⁹ Uvedený komentář je tedy v tomto ohledu nepřesný, protože ani zde není zmíněno čtvrté kritérium a to ani v odkaze na materiál Evropské komise.

Kritérium vlastnictví sekundárních práv bylo ještě před směrnicí AVMS používáno Komisí v předcházejícím dokumentu, který se věnoval regulaci televizního vysílání a kterým byla směrnice 89/552/EHS tzv. „Televize bez hranic“⁴⁰. Již ve Sdělení Komise ze dne 14. 8. 2006 jsou uvedena demonstrativní

37 Kvota 90% je stanovena v poměrně vysoké výši, je otázkou, zda lze v takovém případě stále hovořit o nezávislosti. Výrobce, který dodává až 9/10 své výroby jednomu vysílateli je na tomto vysílateli ekonomicky závislý.

38 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb, odůvodnění bod 71

39 CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 9788074001437. str. 160

40 SMĚRNICE RADY (89/552/EHS) ze 3. října 1989 o koordinaci určitých ustanovení stanovených zákony, předpisy nebo administrativním opatřením v členských státech pokud jde o provozování televizního vysílání

kritéria, ke kterým by měly členské státy při vymezení pojmu „nezávislý producent“ přihlídnout.⁴¹ Tato kritéria jsou totožná se směrnicí a je mezi nimi i držení sekundárních práv.

§ 43 odstavec 3 definuje parametry nezávislosti, nedefinuje však pojem „výrobce“. Tento termín není definován ani jinde ve vysílacím zákoně, ačkoliv směrnice AVMS a před ní i „Televize bez hranic“ určovaly způsob interpretace tohoto pojmu. Jisté je, že dle tohoto zákona nemůže být považována za nezávislého výrobce kterákoliv fyzická nebo právnická osoba, ale pouze taková osoba, která splňuje podmínky nezávislosti a zároveň je výrobcem audiovizuálního díla. Pojem „výrobce“ je definován v právu veřejném, zejména v aktuálním zákoně č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi)⁴². § 2 odstavec 1 písmeno c) stanoví: „Výrobcem (je) osoba, která je držitelem nebo jedním z držitelů oprávnění k výkonu práva užití audiovizuální dílo, včetně autorských děl a uměleckých výkonů v něm audiovizuálně užitých, a zároveň jí náleží práva výrobce zvukově obrazového záznamu k záznamu audiovizuálního díla nebo podíl na těchto právech.“

Obdobně termín výrobce specifikovala minulá norma upravující toto odvětví, tedy zákon 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl.⁴³ §1 odst. (2) písmeno a) stanoví, že „výrobcem audiovizuálního díla (se pro účel tohoto zákona rozumí) osoba, která má práva k užití jednotlivých složek audiovizuálního díla a toto dílo vytvořila.“ Podstatnou náležitostí uvedenou v tomto zákoně je vlastnění práv k užití jednotlivých složek, což byl koncept používaný starším zákonem o dílech literárních, vědeckých a uměleckých z roku 1965⁴⁴.

V soukromoprávní úpravě s pojmem pracuje autorský zákon⁴⁵, ačkoliv v něm není pojem „výrobce audiovizuálního díla“ nikde přesně vymezen.

41 Bod [23] Sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a Sociálnímu Výboru a Výboru Regionů - Sedmé sdělení o uplatňování článků 4 a 5 směrnice 89/552/EHS „Televize bez hranic“ ve znění směrnice 97/36/ES za období 2003-2004 v konečném znění */, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52006DC0459&from=CS>

42 Zákon č. 496/2012 Sb. ze dne 31.12. 2012, Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi)

43 Zákon č. 273/1993 Sb. ze dne 15. října 1993, Zákon o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, v původním znění

44 Zákon č. 35/1965 Sb. ze dne 8.4. 1965, Zákon o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zrušen 1.12. 2000.

45 Zákon č. 121/2000 Sb. ze dne 12.5. 2000, Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů

„Výrobce prvotního záznamu audiovizuálního díla je ta fyzická nebo právnická osoba, která tento záznam sama na svou odpovědnost pořídila nebo pro kterou tak z jejího podnětu učinila jiná osoba.“⁴⁶ Tato definice je obdobná k definici zákona 273/1993. Termín výrobce zvukově obrazového záznamu je širší než pojem výrobce prvotního záznamu audiovizuálního díla, protože zahrnuje i výrobce záznamů, kteří nezachycují audiovizuální díla⁴⁷. Autorský zákon charakterizuje výrobce obdobně jako fyzickou nebo právnickou osobu, která na svou odpovědnost poprvé pořídí zvukově obrazový záznam, nebo pro kterou tak z jejího podnětu učiní jiná osoba.⁴⁸

Z této definice vyplývá, že v případě tzv. zakázkové výroby audiovizuálního díla servisní produkční společností pro televizního vysílatele, kdy produkční společnost pouze zajišťuje produkční a technické zajištění výroby (i kdyby to mělo být formou dodávky tzv. „na klíč“), nemůže být tato společnost považována za výrobce prvotního záznamu audiovizuálního díla ani za výrobce zvukově obrazového záznamu. Výrobce je pak ten, pro koho zhotovitel audiovizuální dílo vyrobil. Nehraje v tom roli, že zhotovitel od autorů a výkonných umělců získal a následně převedl potřebné licence na vysílatele.⁴⁹ Tyto formy realizace děl jsou často realizovány v České televizi na základě inominátní zakázkové smlouvy⁵⁰. Smluvními stranami příkladné smlouvy jsou Česká televize – objednatel a Czech info – zhotovitel. Tento popis smluvních stran charakterizuje přesně formu a skutkovou podstatu spolupráce na výrobě pořadu. Za výrobce takového pořadu může být považována výhradně Česká televize, protože pro ni bylo audiovizuální dílo (dle smlouvy) resp. zvukově obrazový záznam (dle autorského zákona) pořízen. Takové dílo nemůže být dle vysílacího zákona hodnoceno a vykazováno jako výroba nezávislým výrobcem.

Tuto skutečnost dokládá i uvedení subjektů v úvodních titulcích: „Česká televize uvádí“. Tento titulěk je vždy zvykově vyhrazen výrobcům audiovizuálního díla. Výrobcem, popř. Výrobci neboli koproducenty jsou ti, kdo

46 TELEČ, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2007. Velké komentáře. ISBN 9788071796084. str. 606

47 DAVID, Ivan. *Filmové právo: autorskoprávní perspektiva*. Praha: Nová beseda, 2015. ISBN 9788090608900. str. 57

48 §79, odst. (2) Zákona č. 121/2000 Sb. ze dne 12.5. 2000, Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů

49 DAVID, Ivan. *Filmové právo: autorskoprávní perspektiva*. Praha: Nová beseda, 2015. ISBN 9788090608900. str. 57 – v poznámce uveden obdobný příklad s reklamou

50 Zakázková smlouva Česká televize a Czech info s.r.o. registr smluv [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/927825>

film nebo pořad uvádějí. Rovněž závěrečné titulky dokumentují skutečný stav: „Ve společnosti Czech info s.r.o. Vyrobila Tvůrčí producentská skupina Petra Kubici © Česká televize + rok prvního uvedení“. © - tzv. copyrightová výhrada nebo doložka nemá v českém právním řádu ukotvení. Tato značka poskytuje informaci o tom, na koho se obrátit se žádostí o udělení díla k užití. V případě audiovizuálních děl je tato výhrada vyhrazena výrobcí, který těmito právy disponuje.⁵¹

V souvislosti s termínem výroba je vhodné zmínit ještě jednu nepřesnost a následně nesystematičnost, které se český právní řád dopouští. Z pohledu právní teorie je nutné rozlišovat činnost autora, který provádí „tvorbu“ od činnosti výrobce nebo producenta, který provozuje činnost v hospodářském smyslu, kterým je „výroba“.⁵² Tedy tvůrce tvoří, výrobce vyrábí. Z tohoto pohledu je třeba označit terminologii používanou ve vysílacím zákoně jako matoucí a chybnou na rozdíl od autorského zákona. Tento nesoulad je překvapující i s tím ohledem, že oba zákony spadají do gesce stejného ministerstva.

Co je proveditelné?

Podíl evropských, nezávislých a nových děl se stanoví s vyloučením některých druhů audiovizuálních děl. Omluvitelné důvody nesplnění povinností dle §§42 – 44 musí spočívat v neproveditelnosti povinnosti (nemožnosti plnění)⁵³. Rozehnal k témuž uvádí, že norma je platná pouze v případě, kde je její realizace „proveditelná, tedy možná.“⁵⁴ Povinnost oslabila původně již směrnice AVMS: „where practicable“. Právní definici anglického pojmu lze přeložit: „Když něco může být uděláno nebo provedeno“⁵⁵.

Šířeji se proveditelností ani jeden komentář nezabývá. Upřesnění a interpretace tohoto termínu je však s ohledem na praxi a zkušenosti s aplikací vysílacího zákona potřebné. Toto sousloví změkčuje zákon jakož i směrnice o

51 Časté dotazy – web Ministerstva kultury, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <https://www.mkcr.cz/caste-dotazy-737.html>

52 JABLONSKÝ, J., LANGER, J., ŠEFRNA V. in DAVID, Ivan. *Filmové právo: autorskoprávní perspektiva*. Praha: Nová beseda, 2015. ISBN 9788090608900. str. 56

53 CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 9788074001437. str. 158 - 159

54 ROZEHNAL, Aleš. *Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů: Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání) : komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788073576288. s. 137

55 „When something can be done or performed.“ - Nolo's Plain-English Law Dictionary, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <https://www.nolo.com/dictionary/practicable-term.html>

audiovizuálních mediálních službách a stěžuje vymahatelnost dodržování této povinnosti. Synonymem slova proveditelný je uskutečnitelný. Pokud je něco neproveditelné, je třeba prokázat nemožnost provedení, realizace. Pokud tato eventualita (tedy nemožnost) není prokázána, je splnění povinnosti možné a tedy povinné. Nemožnost plnění musí být ovlivněna vnějšími faktickými objektivními okolnostmi, na které nemá subjekt, kterého se povinnost plnění týká, možnost působit.

Z pohledu teorie a interpretace práva je možné situaci nemožnosti plnění nebo neproveditelnost v daném případě považovat za objektivní právní skutečnost nebo také právní událost. Jde o události existující mimo vůli subjektů práva s nimiž objektivní právo spojuje právní následky.⁵⁶ Právním následkem nemožnosti plnění by ze strany regulátora nebo zákonodárce měla být povinnost vyhradit pro evropská díla vyrobená nezávislými výrobci jiné (upravené) množství celkového vysílacího času programu. Právní skutečnosti závislé na vůli subjektu se nazývají subjektivní právní skutečnosti. Dá se předpokládat, že nebylo záměrem zákonodárce spojovat proveditelnost naplnění kvoty s vůlí subjektu, což by postrádalo smysl. Záměrem zákonodárce v případě regulace v této oblasti má být naplnění smyslu zákona, veřejného zájmu tak, jak jej stanovila směrnice o audiovizuálních mediálních službách. Z teologického rozboru § 43 jednoznačně vyplývá, že účelem a smyslem právní normy ve věci nezávislé tvorby je její podpora ze strany vysílatelů, která není závazná pouze ve výjimečných případech, kdy její realizace není možná. Cílem ustanovení §§ 42 – 44 je podpora evropského filmového průmyslu a posílení jeho konkurenceschopnosti.⁵⁷ S tímto přístupem by měla ke kontrole plnění podmínek a udělování licencí přistupovat Rada.

Systém kvot je dlouhodobě a očekávaně vystaven kritice soukromých vysílatelů, kteří se hájí omezováním svobody projevu ze strany regulátora. Nelze souhlasit s názorem Olgy Pouperové, respektive tato otázka není v právní rovině relevantní. „Kritici zpochybňují nezbytnost těchto opatření v demokratické společnosti. Pravdou je, že původ díla nebo jeho stáří samy o sobě o kvalitě a informačním přínosu nic nevyovídají.“⁵⁸

56 HURDÍK, Jan. *Občanské právo hmotné: obecná část, absolutní majetková práva*. 2., aktualiz. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 9788073804954. str. 170

57 CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 9788074001437. str. 159

58 POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. Student. ISBN 978-80-87212-48-6. str. 132

6. HISTORIE REGULACE TELEVIZNÍHO VYSÍLÁNÍ

Předchůdcem televizního vysílání je vedle rozhlasového vysílání také film. Proto se budu v období před začátkem televizního vysílání zabývat historickým vývojem těchto dvou souvisejících médií.

V českých zemích je počátek filmové tvorby a výroby spojen se jménem Jana Kříženeckého, který začal experimentovat s filmem již na konci 19. století. Film se však ještě před první světovou válkou u nás výrazněji kulturně a společensky neprosadil. Dostupnější zábavou se stal film až ve 20. letech. V první dekádě 20. století byly dostupné zejména zpravodajské filmy pocházející ze zahraničí, domácí produkce se prosazovala méně. Dominanci zahraničního filmu ještě více posílil nástup zvukového filmu. V letech 1930 – 1937 však již fungoval relativně úspěšný „Československý filmový týdeník“. Na tento týdeník navázala v roce 1937 „Aktualita“, srovnatelná svými parametry se zahraniční produkcí. Tento týdeník podporoval stát a finančně za ním stály přední tiskové podniky. Stát i tyto společnosti si uvědomovali důležitost tohoto komunikačního kanálu. Na rozdíl od ČS filmového týdeníku se Aktualita zabývala podstatnými událostmi, které zasazovala do širšího domácího i světového kontextu. V situaci ohrožení státu zvenčí i zevnitř se kvalitní filmové zpravodajství ukázalo jako obecná nutnost. Docent Univerzity Karlovy Jaroslav Šafránek řídil sestavení a prezentaci kompletní televizní aparatury pro vysílání a příjem nízkofrekvenční televize. Aparatura byla poprvé představena v roce 1935.⁵⁹ Vývoj směřující k vysílání pro veřejnost přerušila německá okupace.⁶⁰

Média během protektorátu byla kontrolována, cenzurována a pracovala ve prospěch nacistů. Okupační úřady byly nadřízené protektorátním. Rozhlas podléhal cenzuře, každý program musel být schválen před odvysíláním. Film byl využíván jako účinný nástroj propagandy a také podléhal cenzuře. Všechny filmy byly opatřeny německými (na prvním místě) a českými podtitulky.⁶¹

I nacistická diktatura si uvědomovala informační moc médií, které využívala v boji. Ač je informační válka poměrně starým pojmem, druhá světová válka ukázala, jak důležitá je role médií nejen v moderním konfliktu. Volání o pomoc ve

59 HUČKA, Jan. *Profesor Jaroslav Šafránek a počátky televize u nás*, Plzeňský deník, 2.12. 2014. [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: http://plzensky.denik.cz/zpravy_region/profesor-jaroslav-safranek-a-pocatky-televize-u-nas-20141202.html

60 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 9788073676988. str. 64 - 65

61 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 9788073676988., str. 89 - 93

vysílání rozhlasu a následné boje o jeho budovu jsou symbolem pražského povstání a konce druhé světové války. Svobodné vysílání započalo 9. května 1945.

Rozhlas se stal v následném období hlavním médiem, přijímač byl dostupný téměř v každé rodině. Toho využila KSČ, která obsadila vedení rozhlasu a měla zásadní vliv na většinu dalších médií včetně filmu. Pravicové strany a jejich tisk byly zakázány.⁶²

Na základě jednoho z tzv. Benešových dekretů byl zestátněn filmový průmysl. Prezident Dekret o opatření ve filmu podepsal 11. srpna 1945. Na dokumentu se významně podílel i levicový básník Vítězslav Nezval.

Dne 9. května 1948 Národní shromáždění přijalo Ústavu Československé republiky č. 150/1948 Sb. z. a n., která mimo jiné v §22 odst.1 praví: „Právo k výrobě, šíření, veřejnému promítání, jakož i k dovozu a vývozu filmu je vyhrazeno státu.“ Odst.2 stejného paragrafu pak vyhrazuje státu výhradní právo provozovat rozhlas a televizi. Stát tak získal monopol a kontrolu nad filmem, rozhlasem a televizí.⁶³

Zkušební vysílání televize začalo 1. května 1953. Vláda vyhlásila od 25. února 1954 vysílání za pravidelné a stanovila poplatek ve výši 15 korun měsíčně.⁶⁴ Každodenní vysílání začalo v prosinci 1958. Do roku 1957 byla televize organizační součástí rozhlasu, dále se stala samostatnou zvláštní rozpočtovou organizací. V témže roce byl nařízením vlády⁶⁵ zřízen Československý výbor pro rozhlas a televizi jakožto ústřední orgán státní správy a Slovenský výbor pro rozhlas a televizi. V roce 1958 proběhla v televizi personální čistka a poté schvalovaly vedoucí pracovníky televize orgány KSČ. Vůbec prvním zákonem přímo regulujícím televizi byl zákon č. 18/1964 Sb o Československé televizi⁶⁶. Televize dle tohoto zákona byla plně podřízena KSČ: „Televize svou činností založenou na politice KSČ provádí masově politickou a výchovnou práci, podporuje tvůrčí iniciativu lidu a přispívá k dovršení kulturní revoluce.“ Tento zákon byl zrušen až zákonem 597/1992 sb. ze dne 23.12. 1992.

V průběhu šedesátých let došlo k širší vybavenosti domácností televizními

62 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 9788073676988. str. 120 - 125

63 KÖPPLOVÁ, Barbara a kol. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0632-1., str. 386

64 Vládní usnesení č. 232/1954 ze dne 9. února 1954

65 Nařízení č. 62/1957 Sb., o nové organizaci rozhlasu a televize

66 Zákon č. 18/1964 Sb. ze dne 31.1. 1964, o Československé televizi v původním znění

přijímači. ČST byla spoluzakladatelem Intervize⁶⁷. V roce 1963 proběhlo přímé televizní spojení Praha – Moskva.⁶⁸ ČST ovšem navazovala kontakty i na západě. V roce 1963 začala spolupráce ČST s ORF na mezinárodním diskuzním pořadu Telemosty, který měl velký úspěch na obou stranách železné opony. Jednalo se o první necenzurované živé (live) vysílání, které bylo velmi názorově otevřené. V roce 1967 česká strana právě z tohoto důvodu spolupráci ukončila.⁶⁹ V šedesátých letech ČST slavila úspěchy na mezinárodních festivalech, úspěšná je rovněž Nová vlna československé kinematografie. V roce 1968 se uvolnila cenzura, což potvrdilo 4. března 1968 předsednictvo KSČ⁷⁰ a následně i zákon č. 84/1968 Sb., který v § 17 stanovil: „(1) Cenzura je nepřípustná. (2) Cenzurou se rozumějí jakékoliv zásahy státních orgánů proti svobodě slova a obrazu a jejich šíření hromadnými informačními prostředky. Tím není dotčena pravomoc prokurátora a soudu.“ KSČ ztratila reálný i legální vliv na média, což byl jeden z důvodů vojenské invaze v srpnu 1968.

Během normalizace nadále rostla sledovanost televize a tím i její vliv na občany. V srpnu 1969 byl odvolán vládou ředitel televize a na jeho místo byl dosazen Jan Zelenka, který zůstal ve funkci až do června 1989. Zelenka řídil a činil změny podle instrukcí ÚV KSČ. Zelenka byl poslancem a členem ÚV KSČ.⁷¹ Některé pořady měly čistě propagandistický účel a vznikaly ve spolupráci s StB a ministerstvem vnitra. Později dokonce v televizi vznikla Redakce armády, kde přímo působili členové vojenských a bezpečnostních složek.⁷² V roce 1970 byla dostavěna první část budovy na Kavčích horách a ČST začala vysílat na dvou programech.⁷³ V tomto období byla televize řízena a regulována přímo státem, jemu vládnoucí komunistickou stranou v čele s jejím ústředním výborem.

„Prolomení informačního embarga státem ovládaných médií bylo jedním z hlavních úkolů prvních dnů listopadové revoluce.“⁷⁴ Již 25. listopadu 1989

67 1960 – Členy jsou Televize z východního bloku – součást OIRT

68 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 9788073676988. str. 157 - 164

69 JANÝR Přemysl. *Rakousko a Pražské jaro 1968*. Britské listy, 3.6. 2008. [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://blisty.cz/art/40976.html>

70 TOMÁŠEK Dušan: *Pozor cenzurované*, MV ČR in KÖPPOVÁ, Barbara a kol. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0632-1.

71 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 9788073676988. str. 238 - 239

72 Nejznámějším dílem této redakce je seriál *Třicet případů majora Zemana*.

73 *Prehistorie*. web České televize, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné:

<http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/prehistorie/> Pozn. : Je zajímavé, že veřejnoprávní televize se na webu o historii vůbec nezabývá politickými aspekty.

74 KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 9788073676988. str. 255

televize vysílala přímý přenos demonstrace na Letné. Obecný rámec stanovil ústavní zákon č. 23/191⁷⁵, na základě kterého se Listina základních práv a svobod⁷⁶ stala ústavním zákonem. Článek 17 zaručil svobodu projevu a právo na informace a zakázal cenzuru, ale také stanovil možnost omezení (regulaci) těchto svobod a práv zákonem. V důsledku neshod mezi českou a slovenskou reprezentací vznikl tzv. kompetenční zákon, který rozdělil působnosti mezi ČSFR, ČR a SR. V červenci vyhláška č. 360/1991⁷⁷ upravila institucionální poměry v oblasti kabelových rozvodů a příjem signálů z družic. Následně byl v říjnu 1991 přijat zákon o rozhlasovém a televizním vysílání⁷⁸, který zřídil také Federální radu pro rozhlasové a televizní vysílání, jejímž úkolem bylo mimo jiné kontrolovat rozvoj domácí a evropské audiovizuální tvorby. 7. listopadu 1991 byl Českou národní radou (ČNR) schválen zákon o České televizi⁷⁹. Česká televize od této chvíle, po více než třiceti letech, není kontrolována vládou nebo vládnoucí stranou, ale Radou České televize, kterou volila a odvolávala ČNR. Zákon o České televizi je platný dodnes. Od roku 1991 do ledna 2017 byl celkem třináctkrát novelizován. Zákon ustanovil Radu České televize, která je regulačním a kontrolním orgánem pro tohoto vysílatele ze zákona a která uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu tvorby a šíření programů České televize. Devět členů Rady volila a odvolávala Česká národní rada na období pěti let a to i opakovaně ne na více než dvě po sobě jdoucí období.⁸⁰

V roce 1992 ČNR přijala zákon o Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání⁸¹. 13. listopadu 1992 Federální shromáždění přijalo zákon o dělení majetku ČSFR mezi ČR a SR.⁸² V prosinci byl pak přijat zákon o zrušení

75 Ústavní zákon č. 23/1991 Sb. Ústavní zákon, kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky

76 Usnesení č. 2/1993 Sb. ze dne 28.12. 1992, Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky

77 Vyhláška č. 360/1991 Sb. ze dne 13.9: 1991, Vyhláška federálního ministerstva spojů, kterou se mění a doplňuje vyhláška federálního ministerstva spojů č. 73/1974 Sb., o společných rozvodech rozhlasových a televizních signálů po kabelech ve znění pozdějších předpisů

78 Zákon č. 468/1991 Sb. ze dne 22.11. 1991, Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání v původním znění

79 Zákon č. 483/1991 Sb. ze dne 29.11. 1991, Zákon České národní rady o České televizi v původním znění

80 §4 Zákona č. 483/1991 Sb. ze dne 29.11. 1991, Zákon České národní rady o České televizi v původním znění

81 Zákon č. 103/1992 Sb. ze dne 5.3. 1992, Zákon České národní rady o Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání v původním znění

82 Ústavní zákon č. 541/1992 Sb. ze dne 8.12: 1992, Ústavní zákon o dělení majetku České a Slovenské Federativní Republiky mezi Českou republikou a Slovenskou republikou a jeho přechodu na Českou republiku a Slovenskou republiku v původním znění

Československého rozhlasu, Československé televize a Československé tiskové kanceláře⁸³, které byly zrušeny k 31. prosinci 1992. V roce 1995 byl přijat zákon o regulaci reklamy⁸⁴, který definoval tento pojem a také vymezil speciální komodity jako tabák, alkohol, léky a další, pro které byl uzákoněn přísnější režim. Zákon také zakázal skrytou a podprahovou reklamu a určil sankce a orgány dozoru nad dodržováním. Zákon č. 301/1995 snížil limit reklamy na okruzích ČT, zrušil funkci intendanta zpravodajství a publicistiky, zrušil povinnost licencování pro kabelové a satelitní sítě. Zákon 135/1997 novelizoval řadu zákonů. Rozšířil mmj. doklady, které musí dokládat žadatel o licenci, počet členů RRTV byl rozšířen z devíti na třináct.

Volby do mediálních rad podléhají silným politickým tlakům. Nejviditelnějším příkladem je tzv. televizní krize z roku 2000. Volba Rady České televize v březnu až dubnu 2000 proběhla po vzoru opoziční smlouvy. Aplikaci tehdejší tzv. opoziční smlouvy na volbu orgánu, který má zastupovat celou veřejnost a to i ty občany, kteří nevolili vůbec, lze podle názoru Dagmar Burešové považovat za akt, který je v rozporu nejen se zákonem o ČT, ale i s Listinou a mezinárodními pakty⁸⁵. Po „televizní krizi“ v prosinci 2000, kdy Česká televize po několika dekádách přerušila na téměř 24 hodin vysílání, přijal Parlament ČR ve stavu legislativní nouze novelu zákona o České televizi⁸⁶, která zvýšila počet členů z devíti na patnáct. Změnil se způsob nominací kandidátů, ale volba i přes silnou kritiku zůstala v kompetenci Poslanecké sněmovny.⁸⁷

26. června 2001 Parlament přijal zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání⁸⁸. V roce 2002 byl přijat zákon 138/2002 Sb., který podstatně novelizoval zejména zákon o regulaci reklamy v souvislosti s přibližováním českého práva k právu EU a který se týká i regulace televizního vysílání.

83 Zákon č. 597/1992 Sb. ze dne 23.12. 1992, Zákon o zrušení Československého rozhlasu, Československé televize a Československé tiskové kanceláře v původním znění

84 Zákon č. 40/1995 Sb. ze dne 14.3. 1995, Zákon o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů

85 BUREŠOVÁ, Dagmar. *O České televizi z pohledu práva*. Právní rádce 7/2001. ISSN 1210-6410. str. 34

86 Zákon č. 39/2001 Sb. ze dne 25.1. 2001, Zákon, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů v původním znění

87 Aktuálně je v poslanecké sněmovně poslanecký návrh novely skupiny poslanců, který byl připraven společně s platformou Svoboda médiím. Viz prohlášení platformy 15.9. 2015. [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://svobodumediim.cz/o-nas/prohlaseni>

88 Zákon č. 231/2001 Sb., Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů ze dne 17. května 2001 ve znění pozdějších předpisů

Důležitým momentem byl vstup České republiky do EU, jehož je členem od roku 2004. Tento akt měl dopad i na českou legislativu. Závaznou v oblasti regulace televizního vysílání se stala již zmíněná „Televize bez hranic“ a následně směrnice AVMS, které musela Česká republika transponovat.

Zákonem 235/2006⁸⁹ byl novelizován vysílací zákon s cílem nastavit přechod z analogového vysílání na digitální vysílání. Původní držitelé licence k celoplošnému (analogovému) vysílání dostali možnost vysílat i digitálně a ex-lege získali za přijetí závazku ukončit analogové vysílání možnost licence na vysílání dalšího programu, aniž by museli podstupovat licenční řízení. Vedle této byly v zákoně upraveny i další tzv. kompenzační licence. Veřejným zájmem bylo odbokování situace na televizním trhu a vytvoření konkurence v tomto prostředí.

89 Zákon č. 235/2006 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony původním znění

7. Nezávislí výrobci

Nezávislí výrobci audiovizuálních děl se v České republice sdružují v Asociaci producentů v audiovizi (APA), která má osmdesát dva členů - produkčních společností zabývajících se výrobou různých forem audiovizuálních děl. „Hlavním cílem činnosti asociace je ochrana a prosazování zájmu producentů, jednání s profesními svazy, ochrannými autorskými organizacemi či orgány státní správy.“⁹⁰

Asociace producentů je pak členem dalších mezinárodních producenteských organizací, díky čemuž má přístup a srovnání s praxí a právním zakotvením v dalších zemích. FIAPF⁹¹ sdružuje asociace filmových producentů a spolupracuje s WIPO, UNESCO, WTO a s dalšími institucemi včetně evropských. CFP-E je mezinárodní organizace reklamních producentů.⁹² CEPI je pak organizace sdružující evropské producenty televizní tvorby⁹³. Prostřednictvím CEPI asociace aktivně komunikuje a konzultuje své názory a postoje s televizními vysíláči i Evropskou komisí. Již několik let vede Asociace producentů v audiovizi jednání s Českou televizí, jehož cílem je příprava standardních férových obchodních podmínek. V roce 2016 si dala asociace za cíl vyjednat s vedením České televize tzv. „Terms of Fair Trade“ neboli podmínky férového obchodu. Takové podmínky mají v některých evropských státech sjednány profesní sdružení výrobců s vysíláči ze zákona. K tomuto cíli vede české nezávislé výrobce neuspokojivý stav, který neodpovídá evropským standardům a podmínkám. Jedním z důvodů je podezření, že Česká televize může manipulovat kvotami vyhrazenými pro nezávislou výrobu.

Česká televize při vyjednávání smluvních podmínek požadovala od producentů (v pozici zhotovitelů -viz výše) písemné prohlášení, že splňují podmínky, aby AVD mohlo být považováno za dílo vyrobené „nezávislým výrobcem“ ve smyslu § 43 odst. 3. zák. č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Domnívám se, že samotné takové prohlášení není pro určení, zda je podmínka splněna či nikoliv, podstatné ani nijak zavazující. Důležitý je v tomto případě faktický stav, zda je tato podmínka

90 Asociace producentů v audiovizi, oficiální web. [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.asociaceproducentu.cz/#hlavni>

91 International Federation of Film Producers Associations, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: www.fiapf.org

92 European Federation for Commercial Film Producers, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.cfp-e.com>

93 The European Coordination of Independent Producers, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.cepi.tv>

splněna či nikoliv. Nicméně z tohoto požadavku lze vyvodit, že Česká televize v minulosti mohla vykazovat za díla vyrobená nezávislým výrobcem i díla, která všechny parametry nesplňovala nebo se to alespoň mohla pokusit. Za alibi mělo být právě zbytečné a neprůkazné prohlášení, kterým se měla odpovědnost přenést na externího producenta v roli zhotovitele. K tomuto závěru vede i prezentace údajů ze strany České televize – viz např. tisková zpráva APA:

„Dalším důležitým zdrojem financování české tvorby je Česká televize, kde došlo naopak ke snížení externí výroby. Tento údaj je ale ovlivněn novou metodikou, kdy ČT uvádí v externí výrobě pouze zakázky a koprodukční projekty, které jsou řízeny nezávislými producenty.

Srovnání podílu externí výroby v ČT (nezahrnuje sport, zpravodajství, akvizice):

	2012	2013	2014	2015
Podíl externí výroby	39%	39%	38%	29%

(Zdroj: Česká televize)⁹⁴

Z výkladu doplňujícího vysvětlení vyplývá, že ve výčtu jsou uvedené i zakázky (projekty vyrobené v zakázce), bez dalšího upřesnění a jediným upřesňujícím kritériem je „řízení výroby nezávislými producenty“, které nemá oporu v žádném zákoně. Jak již bylo uvedeno dříve, pro naplňování povinnosti je skutková podstata, která určuje, kdo je osobou považovanou vysílacím zákonem za nezávislého výrobce. Přes mnohaleté úsilí se producentům v jednání s Českou televizí nepodařilo v této otázce dosáhnout hmatatelných výsledků. Závazek uzavřít takovou smlouvu je nyní zapracován v poslanceckém návrhu zákona, který by měl novelizovat zákon o České televizi.

94 *Bilance roku 2015: český filmový průmysl překonal krizi*, web Asociace producentů v audiovizí. [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.asociaceproducentu.cz/prispevek/28>

8. Kontrolní a rozhodovací praxe RRTV

8.1. Kontrola

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání vydává každý rok Zprávu o činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a o stavu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a v oblasti poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání.⁹⁵ Ve zprávě za rok 2015 Rada uvádí, že bylo uhrazeno celkem 43 pokut v celkové výši 4 310 000 Kč. Ve zprávě jsou uvedeny i předměty správních řízení, ve kterých byly pokuty uděleny. Žádné pokuta se netýká porušení povinného zákonného nebo licenčního minima evropské tvorby a evropské nezávislé tvorby. V kapitole G, která se touto problematikou zabývá, se Rada dozrává k nedostatečné schopnosti tuto oblast náležitě kontrolovat: „Předkládané přehledy vycházejí výhradně z informací poskytnutých provozovateli. Možnosti verifikace dat jsou značně omezené. Kontrola se může omezit pouze na namátkové ověřování, zda konkrétní tituly pořadů, které provozovatelé vykazují, skutečně byly v deklarovaném čase do vysílání zařazeny. Není v kapacitních možnostech Rady zjišťovat, kdo je výrobcem jednotlivých audiovizuálních děl, zda jde o výrobce naplňujícího definici nezávislého producenta, kdy bylo dílo poprvé uvedeno apod. Vyhodnocování naplňování zákonných povinností vztahujících se k zastoupení evropských děl je navíc ztíženo faktem, že zdaleka ne vždy všichni provozovatelé vycházejí z totožných vstupních podkladů, resp. ne všichni provozovatelé interpretují dostupné informace totožně. Někteří provozovatelé upozorňují, že nedisponují daty o prvním celosvětovém zveřejnění zahraničních pořadů či že nemohou v určitých případech ověřit, zda výrobce je skutečně nezávislým producentem, event. že nejsou schopni získat informace o tom, zda pořad vznikl v koprodukcí s účastí mimoevropských produkcí. Detailní prostudování dat, jimiž provozovatelé dokládají odvysílání evropských děl a evropských nezávislých děl, často vypovídá o nesrovnalostech, ať již způsobených nedostatečnou evidencí děl ze strany provozovatelů, či nedbalostí při jejich zpracování. Tam, kde lze chyby prokázat, je od provozovatelů žádáno doplnění nebo náprava. Nelze nicméně vyloučit, že některé nedostatky odhaleny nejsou.“⁹⁶

95 Jednotlivé Zprávy o činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a o stavu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a v oblasti poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.rrtv.cz/cz/static/o-rade/vyrocnizpravy/index.htm>

96 Zpráva o činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a o stavu v oblasti rozhlasového a

Toto tvrzení je překvapující tím více, že prakticky stejnou zprávu o naplňování této povinnosti uvedla Rada i ve zprávě za rok 2014. Ani v jedné zprávě se Rada nezabývá možnými kroky k nápravě tohoto neutěšeného stavu. V oblasti naplňování kvot se Rada i Úřad RRTV spoléhají na dodaná hlášení od jednotlivých vysílatelů. RRTV má k dispozici jak soupis děl spadajících do jednotlivých kvot, tak finální procentuální vyhodnocení ze strany vysílatelů. Údaje zasílají Radě vysílatelé jednou ročně. Zákon ani žádný prováděcí předpis nestanoví, v jaké formě a s jakými náležitostmi mají provozovatelé podklady dodávat. Někteří provozovatelé dokonce předávají údaje pouze ve fyzické formě, tedy tištěné na papíře, což komplikuje zpracování dat. Kontroly koná RRTV pouze namátkově, protože má k tomu velmi omezené časové a personální možnosti. V Úřadu RRTV se analytikou televizního vysílání více než tři stovky programů věnuje pouze pět analytiků, což je zjevně nedostatečné.⁹⁷

V případě nejasné interpretace terminologie, jako je tomu o pojmu nezávislý výrobce, úřad hodnotí stav v souladu se zásadou in dubbio pro reo, tedy v pochybnostech ve prospěch provozovatele vysílání.⁹⁸ Domnívám se, že v této oblasti Rada zásadně selhává ve své kontrolní funkci, kterou jí svěřuje vysílací zákon. Rada by měla přesně stanovit závaznou interpretaci a metodiku.

V oblasti televizního vysílání jsou na straně provozovatelů televizního vysílání nemalé prostředky, které umožňují (např. pod výraznější hrozbou vyšších sankcí vůči jednotlivým subjektům nebo jejich důslednějším vymáháním) účelnější sběr dat tak, jako je tomu v případě výdělečných činností týkajících se hodnocení pro účely prodeje reklamního času. Konkrétnější a zpracovatelná data by umožnila detailnější a přesnější kontrolu tohoto sektoru.

Za úvodním textem kapitoly G zprávy je uvedena tabulka uvádějící statistické údaje týkající se jednotlivých provozovatelů a televizních programů, které určují v procentní míře plnění jednotlivých kvot: Evropská tvorba, Evropská nezávislá tvorba, Současná nezávislá tvorba a Česká tvorba. Až na odůvodněné a logické výjimky (např. ČT 24, který je zpravodajsko-publicistickým programem a podléhá tak výjimce z evropské a odvozeně i nezávislé kvoty) všichni celoplošní provozovatelé na jimi provozovaných programech plní povinné kvoty pro

televizního vysílání a v oblasti poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání pro rok 2015, strana 70. [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.rrtv.cz/cz/static/orade/vyrocnizpravy/index.htm>

97 Konzultace Mgr. Vilma Hušková, MBA. vedoucí Oddělení analýz televizního vysílání, Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání

98 Konzultace Mgr. Vilma Hušková, MBA.

nezávislou tvorbu a současnou tvorbu. To je jistě způsobeno i tím, že tyto kvoty jsou poměrně na nízké hranici 10% a většina vysílatelů má zájem na vysílání aktuálního obsahu neboli „kontentu“.

Poněkud rozdílná je situace u evropské tvorby. Poznámka pod čarou číslo 12 týkající se programu Prima uvádí: „Provozovatel FTV Prima, spol. s r. o., konstatuje, že je pro něj údaj o prvním celosvětovém zveřejnění zahraničních pořadů nedostupný, proto jej neuvádí. Údaj, zda se u zahraničních pořadů jedná o pořad nezávislého producenta, uvádí provozovatel jen tam, kde je pro něho tato informace dostupná.“⁹⁹ Pokud není informace, která je podstatná pro naplnění zákonných nebo licenčních podmínek, dostupná, není ani prokazatelné, zda vysílatel tyto podmínky naplňuje. Toto sdělení zároveň kontrastuje s další informací týkající se tohoto programu, uvedenou dále: „Na programu Prima dokonce (provozovatel) významně překročil jak zákonnou kvotu pro evropská díla, tak pro evropská nezávislá díla a zejména soudobá evropská nezávislá díla.“¹⁰⁰ Hodnocení významného překročení kvoty je nemístné v případě, když sám provozovatel připouští, že informace nejsou úplné.

Dle zprávy program Prima love opětovně nesplnil ani v roce 2015 požadavky zákona na zastoupení evropských děl ve vysílání. Nabízí se otázka, zda existují nějaké opravdu pádné důvody, které umožňují provozovateli vysílat program, který opakovaně nesplňuje zákonem (resp. licenci) určené podmínky. „Přetrvávající problémy“ (jak uvádí zpráva) nejsou ani nemohou být dostatečným důvodem k nedodržování zákona ze strany vysílatele. Konkrétní zpráva ve své stručnosti nenabízí bližší detaily, vysvětlení tohoto stavu nebo informace o postupu správního orgánu.

K prvnímu porušení kvoty evropské tvorby došlo na programu Prima love již v roce 2012, kdy Rada poprvé upozornila vysílatele a stanovila mu lhůtu k nápravě do konce roku 2013.

Dle komentáře Chaloupkové¹⁰¹ i Rozehnal¹⁰² musí udělení sankce

99 Zpráva o činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a o stavu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a v oblasti poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání pro rok 2015, strana 72 [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.rrtv.cz/cz/static/o-rade/vyrocní-zpravy/index.htm>

100 Zpráva o činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a o stavu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a v oblasti poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání pro rok 2015, strana 73 [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.rrtv.cz/cz/static/o-rade/vyrocní-zpravy/index.htm>

101 CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 9788074001437. str. 192

102 ROZEHNAL, Aleš. *Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání*

předcházet upozornění Rady na porušení zákona dle § 59 upravující opatření k nápravě. Přestože se Rozehnal shoduje s Chaloupkovou, judikatura v tomto ohledu není tak striktní ani sjednocená. Je otázkou, zda by bylo možné za upozornění považovat i informaci o nedostacích v naplňování kvot v minulých letech. „Zákon sám nikde nestanoví, že by toto upozornění mělo být účastníku řízení vydáno vždy při konkrétním zjištění porušení povinnosti, ale podle názoru soudu postačí, když účastník je na porušování zákona upozorněn v obecné rovině.“¹⁰³ „Názor žalobce, že je zapotřebí upozornit na každé porušení a stanovit lhůtu k nápravě, nepovažuje soud za správný a odpovídající zákonu.“¹⁰⁴ A konečně opačný názor je pak uveden v dalším rozhodnutí: „Z ustanovení § 59 odst. 1 zákona o vysílání vyplývá, že pokutu podle ustanovení § 60 odstavec 1 písmeno f) zákona Rada může uložit tehdy, jestliže tomuto rozhodnutí předcházelo upozornění s přiměřenou lhůtou k nápravě.“¹⁰⁵

Lze předpokládat, že Rada i v dalších letech postupovala na základě upozornění za rok 2012. Podle tohoto výkladu žádných dalších upozornění nebylo třeba. Podmínky nebyly naplněny ani v roce 2013, což FTV Prima zdůvodnila tím, že „evropský trh neprodukuje dostatek vhodných a kvalitních pořadů, které by odpovídaly tematickému zaměření programu Prima love. Provozovatel vyjádřil přesvědčení, že pořady zaměřené na ženy, pro něž je program Prima love zejména určen, vznikají převážně v mimoevropských zemích. Nabídka pořadů je, dle názoru provozovatele, ochuzena v důsledku skutečnosti, že zahraniční vysílatelé družicově šířených programů, které lze přijímat i v České republice, nakupují výhradní práva i pro Českou republiku.“¹⁰⁶ Ze zprávy nevyplývá, že by žadatel toto tvrzení něčím doložil a/nebo, že jej k tomu RRTV vyzvala.

4. listopadu 2013 pak byla Radě doručena žádost o souhlas se změnou licenčních podmínek – snížení kvoty pro evropskou tvorbu na 30%. Rada tuto žádost dne 3. prosince 2013 zamítla s odůvodněním: „požadovaná změna je v rozporu s podmínkami, za kterých byla původně licence udělena, a tedy

a o změně dalších zákonů: Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání) : komentář. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788073576288. str. 183

103Městský soud v Praze, č. j. 28 Ca 241/2001

104Městský soud v Praze, č. j. 28 Ca 339/2001

105Městský soud v Praze, sp. zn. 8 Ca 25/2008

106Zpráva o činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a o stavu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a v oblasti poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání pro rok 2014, strana 136 [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.rrtv.cz/cz/static/orade/vyrocnizpravy/index.htm>

požadovaná změna by vedla k neudělení licence ve smyslu § 21 odst. 3, věta třetí.¹⁰⁷ Rada se následně jednohlasně na zasedání dne 18. února 2014 rozhodla zahájit s provozovatelem FTV Prima správní řízení z moci úřední¹⁰⁸ pro možné porušení ustanovení §42 zákona.¹⁰⁹

FTV Prima napadla u soudu neudělení souhlasu se změnou licenčních podmínek licence k provozování televizního vysílání programu Prima love. Městský soud rozhodnutí z 3. prosince 2013 zrušil¹¹⁰ a od té doby probíhají další soudní spory. Městský soud v Praze v této věci¹¹¹ v rozsudku judikoval, že neobstojí poukaz žalované straně (RRTV) na to, „že žalobci (FTV Prima) byla udělena licence za daných podmínek a i proto, aby vysílal v požadovaném rozsahu evropskou tvorbu, nezávislou tvorbu a současnou tvorbu, a že z tohoto důvodu nelze změně přisvědčit. Taková úvaha je v rozporu s ustanovením § 21 zákona o vysílání, který naopak předpokládá, že vývojem doby se situace na mediálním trhu může změnit a že taková změna opodstatňuje žádost provozovatele o změnu vysílání adresovanou Radě a domáhající se změny licenčních podmínek právě proto, že k takové změně podle stanoviska provozovatele vysílání došlo.“ Překvapivé je, že se soud ve svém rozsudku zabývá pouze stanoviskem provozovatele a nezkoumá skutkovou podstatu, tedy zda se opravdu „vývojem doby“ situace na mediálním trhu změnila či nikoliv.

V současné době je případ v řízení u Nejvyššího správního soudu. Rozhodnutí v tomto sporu je odbornou veřejností napjatě očekávané. Nejvyšší správní soud tímto rozhodnutím totiž ovlivní celou správní praxi tohoto odvětví. Domnívám se, že s ohledem na popsanou situaci je rozhodnutí obtížné jakkoliv predikovat¹¹² a to i z důvodů, že norma je ve své podobě po mnoha novelizacích vadná a v otázce kvot nefunkční. Systém soudů (a zejména rozhodnutí NSS) lze tak považovat také za jeden ze subjektů, které svým rozhodováním provádějí regulaci médií a případně i dotváří normy.

Z výpisu udělených pokut uvedeného na webu RRTV není od roku 2011 uvedena žádná pokuta pro FTV Prima za porušování zákona v otázce kvot pro

107Zápis z 22. zasedání, konaného dne 3. 12. 2013, bod 20, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.rrtv.cz/cz/static/o-rade/zapisy-ze-zasedani.htm>

108na základě § 46 zákona č. 500/2004 Sb.

109Zápis ze 4. zasedání, konaného dne 18. 2. 2014, bod 12, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.rrtv.cz/cz/static/o-rade/zapisy-ze-zasedani.htm>

110Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 11A 36/2014 ze dne 27. května 2014

111Rozsudek Městského soudu v Praze č.j.9A 321/2014 - 92

112POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Praha: Wolters Kluwer, 2016.

Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788075523358. str. 48

nezávislou a evropskou produkci.¹¹³ Stejně tak tomu nebylo ani u provozovatele CET 21¹¹⁴ ani u České televize¹¹⁵. Valná většina udělených pokut se týká nedovolené reklamy, obchodních sdělení, umístění produktu, porušení zásad objektivit a vyváženosti nebo ohrožení dětského diváka, což jsou tedy pravděpodobně oblasti, kterými se RRTV prioritně zabývá.

Rada od roku 2014 každý rok zahajuje v této věci porušování kvot s FTV Prima správní řízení, které je následně přerušeno¹¹⁶ z důvodu probíhajícího soudního řízení ve stejné věci.

Skupina FTV Prima, která provozuje kanály Prima, Prima Cool, Prima love, Prima Zoom, Prima Max a Prima Comedy Central, právě v roce 2015 zvýšila meziročně zisk o 48% na 298,3 milionu korun a růst tržeb o 7% na 2,8 miliardy korun.¹¹⁷ Růst zisku je velmi výrazný, pravděpodobně díky sníženým nákladům, což mohlo být způsobeno např. i nákupem levnějších starších programů neevropské provenience. Z tohoto nelze vyvozovat, že by měl provozovatel závažnější „přetrvávající problémy“ ekonomického rázu, které by ospravedlnily, resp. dostatečně zdůvodnily, neplnění kvot stanovených zákonem. Rada by se měla při rozhodování zabývat komplexním přezkumem všech okolností. Na místě mohou být i ekonomické podmínky provozovatele, které však v tomto případě nepřípadají v úvahu, protože byly v roce 2015 výtečné. Nelze se ani domnívat, že by na trhu nebyl dostatek produktů, které by umožnily naplňování kvot.

Závěr o dobrých ekonomických podmínkách žadatele a pravděpodobná absence „přetrvávajících problémů“ je aktuálně potvrzen zprávou o prodeji části skupiny FTV Prima z 25. ledna 2017. Švédská mediální skupina MTG prodala dle tiskové zprávy svůj podíl za 237,4 milionu EUR, tj. cca 6,4 miliardy korun. Novým vlastníkem je společnost Denomo Media, jíž ze 75% vlastní podnikatel Vladimír Komár a zbylou část pak skupina GES Ivana Zacha, který tak Primu ovládne a bude mu patřit podíl ve výši 62,5%.¹¹⁸ Článek rovněž potvrzuje dobrou

113Rozhodnutí o uložení pokuty, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné:

<http://www.rrtv.cz/cz/static/prehledy/rozhodnuti-o-ulozeni-pokuty-prima.htm>

114Rozhodnutí o uložení pokuty, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné:

<http://www.rrtv.cz/cz/static/prehledy/rozhodnuti-o-ulozeni-pokuty-cet-21.htm>

115Rozhodnutí o uložení pokuty, [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné:

<http://www.rrtv.cz/cz/static/prehledy/rozhodnuti-o-ulozeni-pokuty-ceska-televize.htm>

116na základě § 64 zákona č. 500/2004 Sb. ze dne 24.9. 2004, Zákon správní řád v aktuálním znění

117Prima získala licenci pro vysílání Primy plus na Slovensku, Finanční noviny, 24.11. 2016 [online]. [cit. 22.1.2017]. Dostupné: <http://www.finance.cz/480644-prima-ziskala-licenci-pro-vysilani-primy-plus-na-slovensku/>

118MIKULKA, Milan a ROŽÁNEK, Filip. Hospodářské noviny, Švédové prodali půlku televize

ekonomickou situaci a sledovanost. „Skupina Prima byla loni třetí nejsledovanější na českém trhu po České televizi a Nově. Její celodenní podíl na trhu u diváků starších 15 let byl 21%.“¹¹⁹

8.2. Rozhodování

Překvapivý je následující vývoj s licenci Prima love. Provozovatel FTV Prima se rozhodl koncem roku 2016 vrátit tři licence na šíření programu Prima love prostřednictvím pozemních vysílačů ze dne 17.6. 2008, satelitu ze dne 3.11.2009 a zvláštních přenosových systémů ze dne 1.12. 2015¹²⁰. Provozovatel následně požádal o dvě licence nové, které mu byly uděleny rozhodnutím o udělení licence ze dne 20.12. 2016.¹²¹ Na základě tohoto rozhodnutí od 2. ledna 2017 vysílá FTV Prima program Prima love s novou licencí, kde je uveden upravený navrhovaný podíl celkového vysílacího času vyhrazeného pro evropskou tvorbu ve výši 20%, tvorbu evropských nezávislých výrobců ve výši nejméně 2% a pro evropská díla současné tvorby nezávislých výrobců ve výši nejméně 2%.

Odůvodnění uvedené v předmětném písemném vyhotovení rozhodnutí se jeví jako nedostatečné a nepřezkoumatelné. Není v něm uvedena žádná skutečnost, která by vysvětlovala dramatické snížení jednotlivých kvot. Žadatel o licenci má dostatek prostředků. V odůvodnění není nijak zdůvodněna úprava programu na „zejména mimoevropskou provenienci“.

Rada by měla trvat na dodržení zákonem stanovených kvot, výjimka by měla být možná pouze v případě, kde to není proveditelné. Jak jsem uvedl dříve s odkazem na komentáře Chaloupkové a Rozehnalová a související právní interpretaci- v případě neproveditelnosti by měl žadatel o licenci tuto neproveditelnost prokázat, aby mu Rada udělila licenci s upravenými podmínkami.

Je realitou, že nákup starší neevropské produkce v balících je ekonomicky výhodnější než podpora současné nezávislé tvorby, která je z pochopitelných důvodů finančně náročnější. Ekonomické výsledky skupiny FTV Prima prokazují

Prima. Za miliardy korun ji získali podnikatelé Komár a Zach, [online]. [cit. 22.1.2017].
Dostupné: <http://byznys.ihned.cz/c1-65599480-svedove-prodali-pulku-televize-prima-kupce-oznamami-ve-stredu-dopoledne>

¹¹⁹tamtéž

¹²⁰*Prima vrátila starou licenci na Prima love*. web Parabola. 12.1. 2017 [online]. [cit. 22.1.2017].
Dostupné: <http://www.parabola.cz/zpravicky/27237/prima-vratila-starou-licenci-na-prima-love/>

¹²¹Licence pro digitální vysílání. Rozhodnutí o udělení licence ze dne 20.12. 2016, č.j. RRTV/3855/2016-SM., KREJČÍ Ivan, předseda Rady pro rozhlasové a televizní vysílání

dostatečně možnost a schopnost a tím pádem i povinnost provozovatele do výroby nebo nákupu takových programů investovat a podílet se tak na rozvoji celého audiovizuálního sektoru, jehož je součástí. Takový je i smysl a cíl směrnice vysílacího zákona v této otázce. „Audiovizuální mediální služby jsou ve stejné míře kulturními i ekonomickými službami. Jejich rostoucí význam pro společnost, demokracii – především zajištěním svobody informací, názorové rozmanitosti a plurality médií – vzdělávání a kulturu odůvodňuje používání zvláštních pravidel pro tyto služby. Ustanovení čl. 167 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie vyžaduje, aby Unie ve své činnosti podle ostatních ustanovení uvedené Smlouvy přihlížela ke kulturním hlediskům.“¹²²

Nelze se domnívat, že s ohledem na ekonomické ukazatele a předchozí praxi ve vysílání tohoto programu, mohl žadatel o licenci prokázat neproveditelnost splnění zákonných kritérií, tedy že by nebylo možné naplnit kvotu pro podporu nezávislé evropské tvorby.

Vrácení licence a požádání o novou je pouze formálním krokem, kterým FTV Prima dosáhla upravených podmínek, které pro svoji nízkou úroveň ani žádnou hodnotu nepřinášejí. Tento postup není sice protizákonný, ale splňuje znaky obcházení zákona. Protože licence byla udělena se sníženými kvotami, lze s odkazem na uvedený výklad pochybovat o správnosti postupu regulátora v souladu se zákonem.

Rada při vypracování podrobného odůvodnění rozhodnutí musí zhodnotit průběh celého řízení a poukazovat na konkrétní skutečnosti, které musí mít oporu v obsahu spisu. Všechny důvody musí vycházet z objektivních podkladů. Rada by měla uvést veškeré úvahy, jimiž se řídila při přijetí konečného rozhodnutí o udělení licence.¹²³ „Z odůvodnění rozhodnutí, které má být ze zákona podrobné, pak musí být zřejmé a přezkoumatelné, jak každé z kritérií stanovené pro udělení licence naplnil každý z žadatelů, a proč Rada licenci udělila, resp. neudělila. Nesplňuje-li odůvodnění rozhodnutí tyto požadavky, je nepřezkoumatelné pro

¹²²SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) – AVMS, odst. (5) a (6)

¹²³ROZEHNAL, Aleš. *Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů: Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání) : komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788073576288. str. 63-64

nedostatek důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.¹²⁴ Přestože se tento judikát týká udělení licence jednomu z více žadatelů, jeho znění je použitelné i v případě, kdy o licenci žádá žadatel jeden. Domnívám se, že požadavek na podrobnost, zřejmost a přezkoumatelnost se týká i tohoto druhu řízení. S ohledem na uvedený popis skutečností, znění rozhodnutí a jeho odůvodnění a na uvedený judikát se domnívám, že Rada v případě udělení licence pro Prima love od roku 2017 jednala v rozporu se zákonem. Odůvodnění rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

S ohledem na uvedenou rozhodovací praxi Rady se domnívám, že základním problémem tohoto neutěšeného stavu je nejasné znění zákona, které umožňuje jednotlivým provozovatelům, resp. žadatelům o licenci, obcházet záměr vysílacího zákona obsažený v §§ 42 – 44. Tímto záměrem je v souladu se směrnicí AVMS podpora evropské tvorby, evropské nezávislé a současné tvorby, jak je i uvedeno v názvu příslušné Hlavy III zákona. Od počátku platnosti vysílacího zákona se velká část žadatelů vyhýbala naplňování tohoto záměru s ohledem na spojení „kde je to proveditelné“, které je uvedeno v každém z těchto paragrafů.

Z poslední doby můžeme uvést, že obdobným způsobem Rada rozhodla např. i v případě žádostí o licence programů provozovatele HBO Europe, s.r.o., a to HBO 2 a CINEMAX: programy šířené „prostřednictvím zvláštních přenosových systémů se základní programovou specifikací: Televizní program zaměřený na filmovou a seriálovou tvorbu amerických studií.“¹²⁵

V tomto ohledu regulátor dlouhodobě rezignuje na svoji regulační úlohu a pro naplňování záměru zákona neučinil výraznější kroky. Volná úvaha Rady při udělování licencí není libovolná a její rozhodnutí musí být přezkoumatelné. „Rada je povinna se uvedenými kritérii zabývat, opatřit si za tím účelem i potřebné důkazní prostředky, provést jimi důkazy, vyvodit z těchto důkazů skutková a právní zjištění a následně při respektování smyslu a účelu zákona dospět při dodržení pravidel logického vyvozování k rozhodnutí.“¹²⁶ Chaloupková si v komentáři protiřečí, když na jiném místě uvádí: „Na udělení licence je při splnění zákonných podmínek právní nárok. S ohledem na povahu přenosové cesty u

124 Nejvyšší správní soud, SJS 1119/2007 7 A 10/2005

125 Tisková zpráva z 23. zasedání, konaného dne 20. 12. 2016, [online]. [cit. 22.1.2017].

Dostupné: http://www.rrtv.cz/cz/files/press/TZ_23_16.pdf

126 Rozsudek MS v Praze ze dne 17.5. 2002, sp. zn. 28 Ca 301/2001 a náleží ÚS 12/2008 Usn. ze dne 2.12. 2008 in CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 9788074001437. str. 114

zemského digitálního vysílání, kabelových rozvodů a družic není třeba na rozdíl od analogového zemského vysílání regulovat počet provozovatelů vysílání.¹²⁷ Mezi kritéria uvedená v §17 je zahrnut pro případ digitálního vysílání „přínos programové skladby navrhované žadatelem o licenci k rozmanitosti stávající nabídky programů a zastoupení evropské tvorby, tvorby evropských nezávislých producentů a současné tvorby v navrhované programové skladbě televizního vysílání.“ I Rozehnalův komentář potvrzuje povinnost efektivně a transparentně hodnotit žádosti uchazečů za pomoci dílčích kritérií, která představují základní parametry hodnocení žádostí. V rozhodnutí o přidělení licence pro Prima love z 20.12. 2016¹²⁸ není v odůvodnění uveden žádný závěr hodnocení uvedených kritérií ani zdůvodnění, proč je žadateli licence udělena s evidentně podhodnocenou kvotou. V takovém opakovaném postupu Rady lze shledávat pochybení.

Vzhledem k postavení RRTV, která je považována za ústřední orgán státní správy, resp. za ústřední správní úřad, jsou možnosti kontroly tohoto orgánu velmi omezené. Jediným kontrolním mechanismem ze zákona je pak předkládání výroční zprávy o činnosti a o stavu v oblasti vysílání Poslanecké sněmovně. Poslanecká sněmovna na základě doporučení volebního výboru zprávu za rok 2015 schválila 8. prosince 2016¹²⁹.

127CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 9788074001437. 125

128Rozhodnutí o udělení licence ze dne 20.12. 2016, č.j. RRTV/3855/2016-SMU, Krejčí Ivan, předseda Rady pro rozhlasové a televizní vysílání

129Usnesení PS č. 1471 ke zprávě o činnosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání a o stavu v oblasti rozhlasového a televizního vysílání a v oblasti poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání za rok 2015 /sněmovní tisk 806/ (8. prosince 2016)

9. Závěr

Ačkoliv mediálnímu právu není věnována dostatečná odborná pozornost, jedná se o odvětví komplikované tím, že právě v této oblasti působí velká řada zájmů a to často protichůdných. Z přehledu historického vývoje vyplývá, že se v českých zemích jedná o poměrně novou oblast, což je způsobeno i technologickými důvody. Televizní vysílání začalo v českých zemích za období komunismu, zákonná regulace tohoto odvětví není starší než tři dekády. Místní legislativa je ovlivněna zásadně směrnicemi, které by měla implementovat, což nebylo učiněno dostatečně. Problémy činí zejména interpretace pojmu nezávislý výrobce audiovizuálního díla, který není v zákoně přesně vymezen. Česká úprava nepřenesla kritérium týkající se vlastnictví sekundárních práv na straně nezávislého výrobce, které ho zásadně odlišuje od osoby, která dílo realizuje na zakázku a ve smlouvách je běžně označována jako zhotovitel.

S nejednotnou terminologií má problémy i Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, která zpracovává data od jednotlivých vysílatelů, kteří používají rozdílnou metodiku. Kontrola velkého množství dat s malým personálem je prakticky nemožná. Nedodržování kontrolní funkce lze označit jako nedodržení jednoho z hlavních úkolů tohoto ústředního orgánu státní správy. Přirozeným směřováním tohoto orgánu by mělo být zavádění mechanismů umožňujících přesnější a účelnější kontrolu.

V práci jsem se také zabýval licenčním řízením pro provozovatele televizního vysílání. Na základě popsaného příkladu lze dovodit, že Rada neplní dostatečně záměr zákona, když licence přiděluje i s nižší kvotou, než je preferováno zákonodárcem. Částečně to může být způsobeno i tím, že norma prošla celou řadou novelizací a již v tomto ohledu neplní svůj původní účel. Osobně se domnívám, že tato oblast práva by si zasloužila revizi a opětovné znovunastavení pravidel, aby plnila svůj účel určený směrnicí o audiovizuálních mediálních službách. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání je orgánem nezávislým, ale kontrola jeho činnosti s ohledem na dopad masových médií na celou společnost by mohla být funkčnější.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

Knihy:

ČERMÁKOVÁ-VLČKOVÁ, Adéla a Vladimír SMEJKAL. *Autorská díla v hromadných sdělovacích prostředcích*. Praha: Linde, 2009. ISBN 9788072017447.

DAVID, Ivan. *Filmové právo: autorskoprávní perspektiva*. Praha: Nová beseda, 2015. ISBN 9788090608900.

HENDRYCH, Dušan. *Právní slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky. ISBN 9788074000591.

HURDÍK, Jan. *Občanské právo hmotné: obecná část, absolutní majetková práva*. 2., aktualiz. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 9788073804954.

CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a předpisy související: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 9788074001437.

KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 9788073676988.

POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788075523358.

ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Monografie (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 9788073805494.

ROZEHNAL, Aleš. *Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů: Zákon č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů (zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání) : komentář*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788073576288.

TELEC, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2007. Velké komentáře. ISBN 9788071796084.

Odborný článek:

BUREŠOVÁ, Dagmar. *O České televizi z pohledu práva*. Právní rádce 7/2001. ISSN 1210-6410. str. 34

SELECTED ASPECTS OF TELEVISION BROADCAST REGULATION – SUPPORT FOR INDEPENDENT AUDIOVISUAL PRODUCTION

Abstract

This work deals with television broadcast regulations in the Czech Republic, taking into particular account support for the independent production of audiovisual works. The introduction to the work outlines the systematization of media law within Czech Jurisdiction. In addition to television broadcasting, other types of media are also presented and categorized, including the individual laws that govern them. Another chapter is devoted in general to the regulation of television broadcasting in the Czech Republic. Television production regulation in the Czech Republic is entrusted by law to the Council for Radio and Television Broadcasting, an independent body and administrative authority with collective decision-making. The law entrusts the Council with carrying out the state administration of radio and television and of re-broadcasting. Further, it entrusts the Council with overseeing the preservation and development of pluralism in program offerings and information.

The broadcasting of public-service Czech Television is monitored by the Council of Czech Television. Despite its having an influence on programming, its function is not regulation in the true sense of the word. While the Czech Television Codex and Bylaws mention cooperation with independent producers of audiovisual content, it concerns rather a declaration without any quantifiable obligations.

Terminology in this field is problematic and not only in the Czech Republic. Television broadcasting is governed by European Audiovisual Media Services Directive 2010/13/EU. This directive was transposed into Czech law, but not quite satisfactorily. In contrast to the directive, Czech broadcast law concerning the pursuance of radio and television broadcasting unclearly defines the term independent producer; it diverges from the wording of the directive by omitting the criterion for the “ownership of secondary rights.” Nevertheless, by using the interpretation it is possible to conclude that this criterion is already contained within the term “producer” itself. A major problem occurs in the directive and in broadcast law containing the dubious term “where applicable.” In harmony with the directive, Czech law fixes quotas for the support of independent

European production and of new audiovisual works.

For the purpose of acquainting the reader with the relevant background, the work also contains a historical outline of media development, including the attendant legal moorings. The experiences of Czech independent producers round out the overview.

In the chapter treating the practices of the Council for Radio and Television Broadcasting, based on a study of available documents, the work expresses doubt regarding the fulfillment of the Council's basic tasks. Taking the broadcaster of the Prima love channel as an example, it is possible to document the Council's problematic dealings and decision-making, which in part stem from poor quality norms. The regulating body in the Czech Republic insufficiently carries out its controlling function, relying solely on data submitted by individual broadcasters who do not employ unified methodologies. In its current wording, the Radio and Television Broadcasting Act fails entirely to conform to the requirements of the AVMSD, which supports European and independent production, among others. On the basis of the law, the Council deems that at present it does not have the power not to issue licenses. The granting of licenses involving clearly nonconforming conditions is a violation of international agreements, and under such conditions broadcast license should not be granted at all.